

**40 HADITHE
NGA
IMAM HADI**

(Paqja qoftë mbi të!)

Tiranë, 2023

Titulli: *40 hadithe nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)*

I përzgjedhi dhe i përktheu: **Elisabeta Feza**

Recensent: **Vullnet Merja**

Redaktoi: **Jerida Kulla**

Korrekttoi: **Vjollca Karaj**

Përkujdesja kompjuterike: **Sabrie Feza**

Kopertina: **Sabrie Feza**

Botoi: Shoqata “Flladi” – Tiranë, 2023

**Me emrin e Allahut, të
Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit**

Falënderimet i takojnë Allahut të Madhëruar. Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi Profetin Muhamed, mbi familjen e tij të pastër dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!

Es Selamu alejkum ue rahmetullahi ue berakatuhu!

(Paqja, mëshira dhe begatitë e Allahut qofshin mbi ju!)

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) “babai” i umetit

Imam Ali el-Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*)
lindi në Sarja (në Medine), në mes të muajit
Dhul-Hixheh, në vitin 212 Hixhri. Babai i
tij,ka qenë Imam Xhevadi (*Paqja qoftë mbi
të!*), trashëguesi i diturive të Ehli Bejtit,
mbartësi i shpalljes, udhërrëfyesi për urtësi
dhe orientim, imami i myslimanëve në

kohën e tij. Atë e quanin Zotëria i Ehli Bejtit. Asnjë nuk e fshihte këtë gjë, me gjithë situatat e vështira politike dhe rrymës armiqësore për Ehli Bejtin.

Imam Xhevadi e ka emëruar Imam, Ali Hadin në disa biseda me të tjerë. Po përmendim disa prej tyre:

1- Ismail ibn Mahrani ka thënë: “Kur Ebu Xhaferri (Muhamed Xhevadi) doli nga Medineja, për të shkuar në Bagdad, sipas kërkesës së Mutasamit, i thashë atij: ‘T’u bëfsha kurban! Unë i frikësohem asaj

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

fytyre, prandaj po të pyes se kush do të jetë udhëheqës pas teje’.

Atij i lotuan sytë, sa lotët lagën mjekrën e tij. I ngashëruar tha: ‘Imamati, pas meje, është për djalin tim, Aliun’¹.

2- Sheh Mufidi ka thënë: “Ebu Kasim Xhafer ibn Muhamedi ka transmetuar nga Muhamed ibn Jakubi, nga Hysejn ibn Muhamedi, nga Hajraniji dhe ky nga babai i tij: ‘Unë shkoja tek Ebu Xhaferri (*Paqja qoftë mbi të!*) për të kryer

¹ “Fusulu muhimetu”, Ibn Sa bag El-Melekij, f. 277.

punët që më ngarkonte. Ahmed ibn Muhamed ibn Isa El-Ashari vinte çdo natë për të mësuar të rejat rreth Ebu Xhaferit (*Paqja qoftë mbi të!*). Kur dërguesi i Ebu Xhaferit shkonte te Hajrani, Ahmed i çohet dhe e linte të dërguarin vetëm me Hajranin. Një natë, kur i dërguari i Ebu Xhaferit erdhi, Ahmed ibn Isai u çua, për të më lënë mua dhe të dërguarin të bisedojmë. Kur po dilte, ai dëgjoi këto fjalë. I dërguari tha: 'Zotëria yt të çon selam dhe të thotë se do të vdesë dhe imamati është për djalë të tij, Aliun (*Paqja qoftë mbi të!*). Ai

nga Imam Hadi (Paqja çoftë mbi të!)

është udhëheqësi juaj pas meje, ashtu siç
isha unë pas babait''².

² "El-Irshad", Sheh Mufidi, f. 328.

Imam Ali Hadi (*Paqja goftë mbi të!*)
sipas këndvështrimit
të personaliteteve

Imam Ali Hadi është një prej imamëve udhërrëfyes, maja e dijetarëve, e besimtarëve, e reformatorëve, ylli ndriçues i jetës së umetit, në çdo fushë të jetës. Pikërisht për këto cilësi, udhëheqësit sundues ia kishin frikën atij. Ai ishte shembull në moral, në besim, në thjeshtësi,

në kundërshtimin e padrejtësisë dhe të padrejtëve; ka qenë fener ndriçues me dijen dhe veprat e tij.

Dijetarët dhe personalitetet politike dhe historianët e cilësuan me tiparet që ai i meriton. Ebu Abdilah el-Xhulejd e ka cilësuar kështu: “Pasha Zotin e Plotfuqishëm, në kohën e tij, ai (Ali El-Hadij) ishte më i përsosuri i banorëve të tokës dhe më i përsosuri tek Allahu”.³ Abdul-Haj ibn Imad el-Hanbeli, për cilësitë e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*), ka thënë:

³ “Meadhirul Kuberaa”, vëll. 3, f. 96.

“Ebu Hasan Ali ibn Muhamed ibn Ridha ibn Kadhim, ibn Musa ibn Xhaferr Sadik el-Alevijul Hysejni, i njohur me pseudonimin Hadi ka qenë imam, teolog, besimtari më i famshëm”.⁴

Tabarsi, në një thënie të tij, e cilëson imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*) kështu: “Pseudonimet e tij janë: Nakij, Alim, Fakih, Emin, Tajib”.

Sibët ibn Xhevzi el-Hanefi ka regjistruar udhëtimin e imamit nga

⁴ “Shedheratul Dheheb”, vëll. 3, f. 129, marrë nga libri “Imam Hadi”, Muhamed Ali Dehejli.

Medineja për në Samarra, duke na dhënë informacion për të, sipas transmetimit të Jahja ibn Harthemes: “Unë shkova në Medine. Sapo u futa aty, dëgjova një zhurmë të madhe. Njerëzit e mbledhur aty, ishin të frikësuar për Aliun (*Paqja qoftë mbi të!*), sepse ai ishte bamirës për ta, shkonte gjithmonë në xhami dhe nuk ishte i dhënë pas kësaj bote. Unë fillova t’i qetësoj, duke iu betuar se nuk isha urdhëruar t’i bëj keq atij. Pastaj kontrollova shtëpinë e tij dhe nuk gjeta tjetër gjë përveç Kur’anit, librat e lutjes dhe libra të shkencave të ndryshme.

Që nga ai moment, imami u madhërua në sytë e mi dhe fillova t'i shërbej atij".⁵

Në Samarra sulmuan natën shtëpinë e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe e kontrolluan. Sulmuesit treguan se çfarë panë. E gjetën imamin në një dhomë të mbyllur, i ulur mbi gur e rërë, duke lexuar ajetet e Kur'anit dhe duke madhëruar Allahun.⁶

Studiuesi i dokumenteve historike mund të mësojë pozitën e imam Hadit

⁵ "Tedhkiretul Havas", f. 360.

⁶ "Tedhkiretul Havas", f. 360.

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

(Paqja qoftë mbi të!), ibadetet e tij,
marrëdhëniet me njerëzit dhe respektin që
kishin të gjithë për të.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe konflikti politik

Jeta e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*) ishte e mbushur me fatkeqësi dhe ashpërsi. Ai jetoi në periudhën e udhëheqësve abasitë, të cilët ishin tepër të ashpër me ndjekësit e Ehli Bejtit. Ai shikoi fatkeqësitë e fëmijëve të Fatime Zehrasë (*Paqja qoftë mbi të!*), që i vinin prej duarve të sunduesve abasitë.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) jetoi imamatin e tij në kohën e mbetur të Mutasamit, të Vathikit, i cili sundoi pesë vjet e shtatë muaj; sundimin e Mutevekelit, që zgjati katërmbëdhjetë vjet; sundimin e djalit të tij, Muntesarit (gjashtë muaj); sundimin e Musteinit (dy vjet e nëntë muaj); sundimin e Mutezit (tetë vjet e gjashtë muaj).

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) vdiq në fund të sundimit të Mutezit. Kjo periudhë kohe ishte e mbushur me ndodhi dhe konflikte politike të ashpra mes

alevive dhe abasitëve. Fatkeqësitë e këtyre ndodhive prekën edhe imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*), edhe pse ai nuk planifikonte për veprim të armatosur, sepse e dinte përfundimin e këtij veprimi. Por sunduesit abasit i frikësoheshin atij dhe e dinin se ai është Zotëria e Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe imami i umetit.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) i përkrahte revolucionet alevite dhe përpiquej të rriste dhe të forconte politikën islame, duke i tërhequr njerëzit rreth tij. Ai praktikonte rolin e edukuesit, të

orientuesit, të përgatitësit të terrenit, për të kundërshtuar dhe për të luftuar sunduesit e padrejtë. Jo vetëm kaq, por ai përpiqej të përhapte njohuritë ideologjike dhe teologjike të vërteta, fenë islame.

Gjithashtu, ai i njihte njerëzit me bazat e Islamit, se si e trajtonte feja islame udhëheqjen, duke dhënë cilësitë e udhëheqësit të drejtë. Sunduesit abasitë, duke e pasur frikë imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*), vendosën ta kishin nën kontroll atë, duke i vënë spiunë, të cilët mblidhnin të dhëna rreth lëvizjeve të tij, me qëllim që

ta largonin atë nga njerëzit dhe të zhduknin idetë e tij politike.

Ai që lexon jetën e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*), që nga vdekja e babait të tij, gjatë kohës kur filloi misionin e imamatit e deri në vdekjen e tij, do të shohë se ajo është një jetë përpjekjesh, me sprovat të shumta. Pavarësisht kësaj, imam Hadi shfaqet i duruar, i qëndrueshëm në besim dhe politikë. Ai jetoi me sundues që kishin të trashëguar urrejtjen për familjen e Ebu Talibit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe në veçanti për pasardhësit e Imam Aliut (*Paqja qoftë*

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

mbi të!), Fatimes (*Paqja qoftë mbi të!)* dhe përpiqeshin ta zhduknin këtë pemë të bekuar.

Jeta politike e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!)* filloi në fund të sundimit të Mutasamit abasit, i cili erdhi në pushtet në vitin 218 Hixhri dhe vdiq në vitin 227 Hixhri. Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!)* e filloi misionin e imamatit në vitin 225 Hixhri. Pas vdekjes së Mutasamit, në vitin 227 Hixhri, në pushtet erdhi djali i tij, Vathiki. Ai nuk ishte më i mirë se babai i tij në politikë dhe udhëheqje. Por historianët

thonë se Vathiki ka qenë më i butë me familjen e Ebu Talibit dhe gjatë sundimit të tij nuk u vra asnjë alevit. Gjithashtu, ai vendosi barazi në dhënie, kur ndau pasuri për banorët e Mekës dhe të Medines.

Në këtë kohë imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) banonte në Medine, duke përhapur dijen, diturinë e tij dhe duke i udhëzuar njerëzit me shembullin e tij të adhurimit të Zotit. Edhe pse ishte djalë i ri, kishte karakter të fortë. Njerëzit e donin.

Imam Hadi dhe Mutevekeli abasit

Mutevekeli (Xhafer ibn Mutasami) e mori kalifatin, pas vdekjes së Vathikit, në vitin 232 Hixhri. Mutevekeli kishte urrejtje të madhe për Ali ibn ebu Talibin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe Ehli Bejtin e tij (*Paqja qoftë mbi ta!*). Ai i torturonte alevitë me tortura të tmerrshme. U bënte atyre bllokada ekonomike dhe ndalonte të tjerët që t'i ndihmonin ata.

Po përmendim disa prej hapave që mori Mutevekeli, i nxitur nga urrejtja për Ehli Bejtin (*Paqja qoftë mbi ta!*):

1- E urrente aq shumë Imam Aliun dhe përhapte fjalë jo të mira për të;

2- Shkatërroi varrin e Imam Hysejnit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe torturoi vizitorët e varrit të tij.

3- U bëri bllokadë ekonomike alevive dhe ndaloi njerëzit që t'i ndihmonin, me qëllim që të vdisnin urie.

4- I bëri presion imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*), që të largohej nga Medineja;

5- U përpoq të gjente zëvendës të paaftë për imamatin e Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*), duke propozuar Musain, vëllain e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*) për këtë mision.

6- U përpoq të vrasë Imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*).

7- Vrau kryengritësit dhe revolucionarët alevitë, të cilët u detyruan të bënin xhihad (luftë), kur panë padrejtësitë e politikës së sundimit abasit.

Të gjitha këto ndodhi, historianët i kanë shënuar në librat e tyre. Ibn Ethiri ka thënë: “Në vitin 236 Hixhri, Mutevekeli dha urdhër për shembjen e varrit të Hysejnit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe të shkatërrohej çdo gjë që ndodhej përreth tij. Të mbillen pemë dhe vendi i varrit të vaditet. Gjithashtu, u ndaluan njerëzit të vizitonin këtë vend. Ai thirri kryetarin e xhandarmërisë që t’i thotë njerëzve: “Ai që do të gjendet te varri i Hysejnit, do të burgoset”.⁷

⁷ “El-Kamil fitarih”, vëll. 7, f. 55.

Ebu Ferexh el-Asfahani ka thënë:
“Mutevekeli ka qenë i ashpër me familjen e Ebu Talibit, i ligë me ndjekësit e tyre. I urrente për vdekje ata. Ai ishte dakord që Ubejdullah ibn Jahja ibn Hakani (ministri i tij) të thoshte fjalë të këqija për ta etj. Ashpërsia e tij me alevitët arriti deri aty, sa shkatërroi varrin e Hysejnit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe në të gjitha rrugët vendosi njerëz të armatosur, të cilët, kur gjenin ndonjë vizitor, e kapnin dhe e dërgonin te Mutevekeli. Ky ose e torturonte, ose e vriste”.

Pastaj Asfahani flet për fatkeqësitë e alevive dhe fëmijëve të tyre: “Mutevekeli vendosi mëkëmbës të Medines dhe Mekës Umer ibn Ferexh El-Rehxin. Ai e ndaloi familjen e Ebu Talibit të bashkohej me njerëzit dhe i ndaloi njerëzit t’i ndihmonin ata. Ai i lajmëronte njerëzit se, nëqoftëse një person do t’i ndihmojë ata, qoftë me pak, ai do të torturohet dhe do t’i rriste taksat”.⁸

Kështu na flet historia për fatkeqësitë dhe padrejtësitë që iu bënë

⁸ “Mekatilul Talibijin”, f. 396.

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

familjes së Ebu Talibit në kohën e imamatit të Imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*), Zotërisë së Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi të!*), i cili pavarësisht hidhërimeve dhe dhimbjeve, bëhej më i fortë dhe më i duruar.

Mutevekeli e dinte se alevitë ishin forcë e madhe kundërshtuese dhe ai, së bashku me ata që e rrethonin, u frikësohej jashtë mase atyre. Prandaj ai përpiqej t'i shkëpuste prej myslimanëve, duke i torturuar, duke i terrorizuar. Atyre që afroheshin me alevitë, ose ndiqte vijën e tyre, u merrte pasurinë.

Prej Medines në Samarra

Kur pozita e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*) në Medine u bë e rrezikshme për pushtetin e Mutevekelit dhe tmerronte pushtetarët abasitë, procesverbalet u shtuan tepër. Jo vetëm kaq, por edhe akuzat për imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*). Kundërshtarët e tij u përpoqën të bindin Mutevekelin se imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) po përgatitet për revolucion dhe po grumbullon para, armë, ushtri... Për këtë gjë, Mutevekeli kërkoi që imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) të nxirret nga Medineja dhe të

çohej në qytetin Asker (Samarra), me qëllim që ta kishin nën kontroll. Kjo ndodhi në vitin 243 Hixhri. Në Samarra filluan veprimet e ashpra politike dhe kontrollat e rrepta prej qeverisë kundër imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe ndjekësve të tij. Herë përpiqeshin ta vrisnin; herë e burgosnin; herë kontrollohej shtëpia e tij dhe dërgohej natën te Mutevekeli, me akuzën se po bën përgatitje për revolucion; herë përpiqeshin të gjenin zëvendës për imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*). Të gjitha këto përpjekje dështuan, pasi kujdesi i Zotit e mbronte atë.

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

Sheh Tabarsi thotë: “Mutevekeli përpiqej të gjente hile për sytë e njerëzve, por nuk mundi”.⁹

Ai u përpoq me të gjitha fuqitë që ta ndalonte imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe të izolonte rolin e tij. Pastaj u përpoq të gjejë zëvendës në vend të imanit, me qëllim që ky zëvendës të jetë ndjekës i qeverisë, por nuk ia arriti qëllimit.

Sheh Mufidi e transmeton këtë çështje kështu: “Mutevekeli thoshte: ‘Të

⁹ “T’lamul vara”, f. 360.

mjerët ju! Çështja e djalit të Rizait më lodhi. Unë u mundova ta bëj për vete, që ai të bashkohej me mua, por nuk pranoi. Unë u përpoqa të gjej kohën e duhur për këtë veprim, por nuk e gjeta''.

Disa të pranishëm, i thanë atij: 'Nëse nuk ke gjet tek i biri i Rizait ato që do, atëherë është Musai, vëllai i tij, që ha, pi alkoolik, bën ashik. Bëje të njohur'. Kur Musai pranoi, Ebu Hasani e takoi atë në vendin ku takoheshin udhëtuesit. Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) e përshëndeti dhe ia dha hakun atij. Pastaj i tha: 'Ky burrë të

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

ka vënë në krye që të të poshtërojë, prandaj mos i thuaj atij se ke pirë verë. O vëllai im, frikësoju Zotit, kur bën veprime haram’.

Musai i tha atij: ‘Ai më ftoi. Cila është rruga ime?’

Imami Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) i tha: ‘Mos i humb vlerat e tua, mos bëj mëkate, mos vepro haram, sepse qëllimi i tij është të të poshtërojë ty’.

Musai nuk pranoi. Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) i përsëriti disa herë këto porosi dhe, kur pa se Musai, nuk i

pranonte, i tha: 'Përsa i përket asaj mbledhjeje, në të cilën do të shkosh, as ti e as ai kurrë nuk do të bashkoheni'.

Musai qëndroi tre vjet në pushtet. Ai shkante herët në portën e Mutevekelit për të marrë porositë e ditës. Nuk ishin këto mënyrat dhe metodat e vetme që zbatonin sunduesit abasitë kundër imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*). Armiqtë e Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*) përpiqeshin ta zhduknin imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*). Një prej atyre përpjekjeve është kurthi që shfaqti Bat'hai kundër Imam Hadit (*Paqja*

qoftë mbi të!), duke i thënë Mutevekelit se imami po grumbullon para, ushtri, armë për revolucion. Mutevekeli urdhëroi disa ushtarë të kështjellës, që të shkojnë të kontrollojnë shtëpinë e imamit natën, pastaj t'ia sillnin imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!)* për gjykim. Ata e sulmuan shtëpinë e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!)*, por nuk gjetën asgjë, përkundrazi e gjetën atë duke u falur e duke iu lutur Zotit të Madhëruar. Mutevekeli dhe armiqtë e Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!)* nuk u mjaftuan me këto djallëzi dhe presione. Ai u përpoq shumë herë ta vriste imam Hadin (*Paqja qoftë mbi*

të!), pasi nuk gjente rrugë tjetër për të zbehur dhe për të izoluar aktivitetin e tij, për të dobësuar personalitetin e tij.

Një ditë, Mutevekeli urdhëroi katër persona që ta vrasin imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*), kur të hyjë tek ai. Ai e ftoi imamin në pallatin e tij. Kur imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) hyri, Mutevekeli e pa, zbriti prej shtratit dhe i doli përpara. Ai filloi ta puthë imam Hadin (*Paqja qoftë mbi të!*) në faqe, madje ia puthi edhe dorën. Në dorë kishte shpatën.

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

- O zotëria im, o djali i Profetit të Allahut, o njeriu më i përsosur, o djali i xhaxhait tim, o Aba Hasan, - i fliste Mutevekeli, duke e përqaftuar.

- Unë kërktoj falje te Zoti, o prijës, për këtë gjë, - i tha imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*).

- O Zotëria im, përse ke ardhur në këtë kohë? - e pyeti Mutevekeli.

- I dërguari yt erdhi dhe më tha se më ke kërkuar të vi te ty, - iu përgjigj imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*).

- Ka gënjyer i biri i gënjeshtares, - u shfajësua Mutevekeli. - Kthehu, o zotëria im nga ke ardhur".¹⁰

¹⁰ "Xhelaul Ujun", Sejid Abdullah Shuber.

Revolucionet alevite

Situata e rëndë politike dhe udhëheqja e padrejtë ishin shkaqet e kryengritjeve dhe revolucioneve me armë, të cilat i drejtuan alevitë në kohën e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*) gjatë sundimit të Mutevekelit. Më i njohuri i atyre revolucioneve ka qenë ai i Muhamed ibn Salih ibn Abdullah ibn Abdullah ibn Musa ibn Abdullah ibn Hasan ibn Hasan ibn Ali ibn Ebu Talibit (*Paqja qoftë mbi të!*). Ai e

lajmëroi këtë revolucion në vendin e quajtur “Sukijetu” pranë Medines.

Gjithashtu, ka qenë revolucioni i Hasan ibn Zejd ibn Muhamed ibn Ismail ibn Zejdit. Ai e shfaqti revolucionin e tij në Tabarstan dhe në zonat e Dilemit, të cilin e pushtoi dhe qëndroi aty. Në këtë lëvizje mori pjesë Abdullah ibn Ismail ibn Ibrahim ibn Muhamed ibn Abdullah ibn Xhaferr ibn Ebu Talibi (*Paqja qoftë mbi të!*). Pjesëtar tjetër ka qenë edhe Ahmed ibn Isa ibn Hysejn ibn Ali Ebu Talibi (*Paqja qoftë mbi të!*). Ai njoftoi për këtë lëvizje në vendet e

Rrajit, i cili ftonte në njohjen e Hysejn ibën Zejd.

Kështu, pra, kryengritjet dhe revolucionet e armatosura të alevive kundër Mutevekelit abasit dhe padrejtësisë së tij ishin të vazhdueshme, derisa Mutevekeli u vra. Kur ai u vra, ishte i dehur në pallatin e tij. Në vrasjen e Mutevekelit mori pjesë djali i tij, Muntasari. Betimi për udhëheqjen iu dha atij. Muntasari nuk ishte i rreptë me alevitë. Ai hoqi prej tyre presionet dhe terrorizmin dhe ua ktheu pasuritë. Pjesë e kësaj pasurie

ishte Fedeku, që u bë çështje historike. Ai i urdhëroi njerëzit të vizitojnë varrin e Hysejnit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe varrin e imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*). Liroi nga burgu alevitë e burgosur. Muntësari vdiq në vitin 248 Hixhri. Pas tij erdhi në pushtet Musteini. Ai është Ahmed ibn Muhamed ibn Mutesam. Gjendja u ashpërsua më tepër në Bagdad dhe në Samarra, për shkak të shtypjes dhe padrejtësive. Në këtë periudhë të vështirë ndodhi revolucioni alevit, i drejtuar nga Jahja ibn Umer ibn Jahja ibn Zejd ibn Ali ibn Hysejn ibn Ali ibn Ebu Talib, në vitin 250 Hixhri, në Kufe.

Revolucioni i Hasan ibn Zejd ibn Muhamed ibn Ismail ibn Zejd ibn Hasan ibn Hysejn ibn Ali ibn Ebu Talibit eci në gjurmët e revolucioneve të mëparshme. Ky revolucion u zhvillua për shkak të masakrës së banorëve të Tabarstanit.

Emëruesi i përbashkët i këtyre revolucioneve ishte mbrojtja e të drejtave të Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*). Të gjitha këto ngjarje ndodhën në kohën e Musteinit. Kur ai u vra, kalifatin e mori Mutezi. Gjatë kalifatit të tij, situata politike dhe ekonomike jo vetëm në Samarra (Bagdad),

por edhe në zonat e tjera ka qenë më e keqe. Gjatë kësaj periudhe imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) i ndiqte ngjarjet dhe përpiqej të përhapte dituritë dhe bazat e Sheriatit islam, duke e mbrojtur prej duarve të liga. Krimet, përndjekjet, injoranca, prapambetja ishin përhapur në masë. Si pasojë e kësaj gjendjeje, misioni i imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*) ishte mbrojtja e shpalljes dhe edukimi i një brezi dijetarësh dhe thirrësish në Islam, sepse dija dhe kultura përbëjnë bazën kryesore të ndërtimit të shoqërisë islame dhe shtetit islam të përparuar.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka qenë “Merxha” i dijetarëve dhe i teologëve të kohës së tij. Sheh Tusi, në librin e tij “El-Rixhal” ka përmendur 185 nxënës dhe transmetues të hadithëve, të cilët studiuuan tek imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe transmetuan hadithe nga ai.

Mesudi në librin “Muruxhi Dheheb” thotë: “Me mua ka biseduar Muhamed ibn Ferexhi, që më tha fjalët e Ebu Deametut. Midis të tjerash, tha: ‘Kur Ali ibn Muhamedi ishte i sëmurë, unë shkova ta shikoja. Para se të largohesha, ai më tha: ‘O Ebu Deametu, e kam detyrim

shpagimin e hakut tënd. A të flas me një hadith, me të cilin do të kënaqesh? Sa nevojë që kam për atë, o i biri i dërguarit të Zotit’.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) tha se po ju tregoj një fjalë që e kam dëgjuar nga babai im, Muhamed ibn Musa ibn Xhaferi (*Paqja qoftë mbi të!*), i cili e ka dëgjuar nga babai i tij, Muhamed ibn Hysejni (*Paqja qoftë mbi të!*), i cili e ka dëgjuar nga babai i tij, ebu Hysejn ibn Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*). Ky i fundit, nga babai i tij, Ali ibn Ebu Talibi (*Paqja qoftë mbi të!*):

- O Ali shkruaj! - i tha i Dërguari i Allahut.

- Çfarë të shkruaj? - e pyeti imam Aliu.

- Bismilahir Rramanir Rrahim, - foli i Dërguari i Allahut. - Besimi është ai që dëshmohet në zemër dhe e pranojnë veprat. Islami është dëshmi me gjuhë dhe veprim'. Ebu Deametu tha: 'O i biri i Profetit! Pasha Zotin, nuk e di cili është më i mirë, hadithi apo profesori?'

Ai (imam Hadi) tha: 'Ajo është broshurë me kaligrafinë e Ali ibn Ebu Talibit (*Paqja qoftë mbi të!*), që ka shkruar

fjalët e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*). E trashëgoi atë i vogli prej të madhit” .

Ëkja nga kjo jetë e imam Hadit
(*Paqja qoftë mbi të!*)

Jeta e imam Hadit (*Paqja qoftë mbi të!*), nga njëra anë, ka qenë e mbushur me përpjekje, dituri, punë, thirrje në librin e Allahut dhe në sunetin e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*). Në anën tjetër, ka qenë e mbushur me konflikte politike për të vendosur drejtësinë dhe për të ndihmuar të paafitt.

Ai jetoi sipas vijës së Sheriatit dhe u ballafaqua me ndjekjet, terrorizmin, presionet e sunduesve të kohës që jetoi. Atë

e nxorën prej Medines së Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), ku zbatonte misionin e tij si analist, politikan etj. I detyruar nga pushteti i kohës, që të jetë nën kontrollin e drejtpërdrejt abasit, banoi në Samarra. Vdiq në muajin Rexheb, në vitin 254 Hixhri, në Samarra dhe u varros në shtëpinë e tij.

Shoqata Flladi

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

40 Hadithe

nga

imam Hadi

(Paqja qoftë mbi të!)

Hadithi 1

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Çdokush që është në rrugën e drejtë të Allahut,
vështirësitë e botës do të lehtësohen në sytë e tij,
edhe nëse ai pritet dhe copëtohet me gërshërë
apo sharrë”.¹¹

امام هادي عليه السلام می فرماید: مَنْ كَانَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ هَانَتْ عَلَيْهِ مَصَائِبُ الدُّنْيَا وَلَوْ قُرِصَ
و نُشِرَ.

هر که در راه روشن پروردگارش باشد، مصائب دنیا بر وی سبک آید؛ اگر چه با قیچی یا ازه
قطعه قطعه اش کنند. تحف العقول، صفحه 483

¹¹”Tuhuful Ukul”, f. 483.

Hadithi 2

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Kushdo që beson mendimet dhe idetë e tij, edhe
ju besojini bindjen tuaj”.¹²

امام هادي عليه السلام می فرماید: مَنْ جَمَعَ لَكَ وُدَّهُ وَرَأَيْتَهُ فَاجْمَعْ لَهُ طَاعَتَكَ.

هر که دوستی و اندیشه‌اش را در اختیار تو گذاشت، تو نیز اطاعتت را در اختیار او
گذار. میزان الحکمه، ح 11307

¹²“Mijzanul Hikmeh”, Hadithi 11307.

Hadithi 3

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Nëse jeni në dyshim për diçka, në lidhje me
çështjet tuaja fetare në zonën tuaj, pyesni
Abdul Adhim bin Abdilah El Hasani (*Paqja
qoftë mbi të!*)”.¹³

امام هادي عليه السلام می فرماید: إذا أشكلَ عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِ دِينِكَ بِنَاحِيَّتِكَ ، فَسَلْ
عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

هرگاه در دیار خود در کار دین به مشکلی دچار شدی ، آن را با عبد العظیم حسنی (علیه
السلام) در میان بگذار. مستدرک الوسائل ، جلد 17 ، صفحه 321

¹³“Mustedrek el Uesail”, vëll. 17, f. 321.

Hadithi 4

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Një nga banorët e Rejit erdhi tek unë. E pyeta:
‘Ku ke qenë?’ Burri m’u përgjigj: ‘Vizitova
varrin e Imam Hysejnit (*Paqja qoftë mbi të!*)’. I
thashë: ‘Nëse viziton varrin e Abul Adhimit, në
qytetin tënd, është njëlloj si të kesh vizituar
varrin e Hysejn ibn Aliut (*Paqja qofte mbi
të!*)’”.¹⁴

¹⁴“Mijzanul Hikmeh”, Hadithi 7984.

امام هادی علیه السلام می فرمایند: لَمَّا دَخَلَ عَلَيْهِ بَعْضُ أَهْلِ الرَّيِّ: أَيْنَ كُنْتَ؟ زُرْتُ الْحُسَيْنَ ،
قَالَ: أَمَا إِنَّكَ لَوْ زُرْتَ قَبْرَ عَبْدِ الْعَظِيمِ عِنْدَكُمْ لَكُنْتَ كَمَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ

یکی از اهالی ری خدمت امام هادی (علیه السلام) مشرف شد. حضرت پرسید: کجا بودی؟
(آن مرد گفت:) به زیارت حسین (علیه السلام) رفته بودم. حضرت فرمود: بدان که اگر قبر
عبد العظیم در شهر خودتان را زیارت کنی، همچون کسی باشی که حسین بن علی (علیه
السلام) را زیارت کرده باشد. میزان الحکمة ، حدیث 7984

Hadithi 5

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Dituria është një nga trashëgimitë më të mira
për t’ua lënë të tjerëve; kultura (sjellja e mirë)
është virtyti më i bukur dhe logjika është
pasqyrë e pastër e veprave”.¹⁵

امام هادي عليه السلام می فرماید: أَلْعُلْمُ وَرِثَةٌ كَرِيمَةٌ وَالْأَدَبُ حَلْلٌ حَسَنٌ، وَالْفِكْرَةُ مِرَاتٌ صَافِيَةٌ.

¹⁵”Mustedrek el Uesail”, vëll. 11, f. 184.

علم و دانش بهترین یادبود برای انتقال به دیگران است، ادب زیباترین نیکی ها است و فکر و اندیشه آئینه صاف و تزئین کننده اعمال و برنامه ها است. مستدرک الوسائل، جلد 11، صفحه 184، حدیث 4.

Hadithi 6

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“*Mos ia humbni shpresën atij që shpreson te ju, sepse do të merrni zemërimin e Allahut të Madhëruar*”.¹⁶

امام هادی علیه السلام می فرماید: لا تُخَيِّبْ رَاجِيكَ فَيُخَيِّبَكَ اللَّهُ وَ يُعَادِيكَ.

¹⁶“Biharul Enuar”, vëll. 75, Hadithi 2, f. 173.

کمی که به تو امید بسته است ناامیدش مگردان، وگرنه مورد غضب خداوند قرار خواهی گرفت. بحار الأنوار، جلد 75، صفحه 173، حدیث 2

Hadithi 7

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Kujdestaria jonë, e Ehli Bejtit, është një strehë e sigurt për ndjekësit dhe miqtë tanë, kështu që, nëse ata i përmbahen asaj në të gjitha çështjet, do t'i kapërcejnë të gjitha vështirësitë”.¹⁷

¹⁷“Biharul Enuar”, vëll. 50, Hadithi 1, f. 215.

امام هادي عليه السلام می فرماید: إِنَّ لِشِيعَتِنَا بِوِلَايَتِنَا لِعِضْمَةً، لَوْ سَلَكُوا بِهَا فِي لُجَّةِ الْبِحَارِ
الْغَائِرَةِ.

هانا ولایت ما اهل بیت برای شیعیان و دوستانمان پناهگاه آمنی می باشد که چنانچه در همه
امور به آن تمسک جویند، بر تمام مشکلات فایز آید. بحار الأنوار، جلد 50، صفحه 215، حدیث

1

Hadithi 8

Kur Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) u pyet për kuptimin e konceptit “pendim i sinqertë”, u përgjigj: “*Pendim i sinqertë është që brendia e personit të jetë si pamja e tij e jashtme, madje edhe më e mirë*”.¹⁸

¹⁸„Meaniul Ekhbar”, f. 174.

عن ابي الحسن الاخير - عليه السلام - وَ قَدْ سِئِلَ عَنِ التَّوْبَةِ النَّصُوحِ مَا هِيَ؟ فَكَتَبَ - عَلَيْهِ
السَّلَامُ - : اِنْ يَكُوْنُ الْبَاطِنُ كَالظَّاهِرِ وَ اَفْضَلُ مِنْ ذَلِكَ.

از امام هادي عليه السلام درباره معنای توبه نصوح سؤال شد، حضرت اینگونه مرقوم فرمود:
توبه نصوح عبارت است از اینکه باطن انسان همانند ظاهر او و بلکه بهتر از ظاهرش
باشد. معانی الاخبار، صفحه 174

Hadithi 9

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
*“Imami dhe prijësi i myslimanëve, pas meje,
është djali im, Hasani dhe pas tij është djali i
tij, Mehdiu, i Premtuari (Allahu e shpejtoftë
ardhjen e tij!), i cili do ta mbushëtokën plot me
drejtësi e mirësi, ashtu siç është mbushur me
padrejtësi dhe mizori”*.¹⁹

¹⁹”Biharul Enuar”, vëll. 50, Hadithi 4, f. 239.

امام هادي عليه السلام می فرمایند: الإمامُ بَعْدِي الْخَسَنُ، وَ بَعْدَهُ ابْنُهُ الْقَائِمُ الَّذِي يَمْلَأُ
الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جُورًا وَ ظُلْمًا.

امام و خلیفه بعد از من (فرزندم) حسن؛ و بعد از او فرزندش مهدی - موعود علیها السلام می
باشد که زمین را پر از عدل و داد می نماید، همان طوری که پر از ظلم و ستم گشته
باشد. بحار الأنوار، جلد 50، صفحه 239، حدیث 4

Hadithi 10

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) i tha njërit
prej shokëve të tij, Daud Sarmit: “Nëse
beson se refuzimi i tekijes (fshehjes së bindjes
dhe praktikës fetare në rast rreziku) është si

refuzimi i faljes së namazit, padyshim që ke të drejtë”.²⁰

امام هادي عليه السلام به يکي از اصحابش به نام داود صرمي فرمود: يا داؤدُ لَوْ قُلْتُ: إِنَّ تَارِكَ
التَّيْمَةَ كَتَمَ الصَّلَاةَ لَكُنْتُ صَادِقًا.

اگر فائل شوي که ترک تقيّه همانند ترک نماز است، صادق خواهي بود. وسائل الشريعة، جلد
16، صفحه 211، حديث 21382

Hadithi 11

Një nga shokët e pyeti Imam Hadin (Paqja qoftë mbi të!), në lidhje me kuptimin e durimit dhe të tolerancës. Imami u përgjigj: “Të jesh i zoti i vetes tënde në çdo rast;

²⁰”Uesaili Shia”, vëll. 16, Hadithi 21382, f. 211.

*zemërimin tënd ta kontrollosh dhe ta shuash atë. Ky durim të jetë aq sa të jesh i aftë të përballesh me një person”.*²¹

قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْجُلْمِ؟ فَقَالَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : هُوَ أَنْ تَمْلِكَ نَفْسَكَ وَتَكْظِمَ عَيْظَكَ، وَ لَا يَكُونَ ذَلِكَ إِلَّا مَعَ الْقُدْرَةِ.

يڪي از اصحاب از امام هادي عليه السلام پيرامون معنای جلم و بردباري سؤال نمود؟ حضرت در پاسخ فرمود: این که در هر حال مالک نفس خود باشی و خشم خود را فرو ببری و آن را خاموش نمائی و این تحمل و بردباري در حالی باشد که توان مقابله با شخصي را داشته باشی. مستدرک الوسائل، جلد 2، صفحه 304، حدیث 17

²¹”Mustedrekul Uesail”, vëll. 2, Hadithi 17, f. 304.

nga Imam Hadi (Paqja çoftë mbi të!)

Hadithi 12

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Kriteri i njerëzve në këtë botë është pasuria e tyre, ndërsa në Ahiret janë veprat e tyre”.²²

امام هادي عليه السلام می فرماید: التَّائِبُ فِي الدُّنْيَا بِالْأَمْوَالِ وَفِي الْآخِرَةِ بِالْأَعْمَالِ

ملاک مردم در دنیا اموال آن‌ها و در آخرت اعمال آنهاست بحار الأنوار، جلد 78، صفحه 368

Hadithi 13

²²“Biharul Enuar”, vëll. 78, f. 368.

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Njeriu lakmitar nuk do të ketë kurrë
qetësi dhe pushim”.²³

امام هادي عليه السلام می فرماید: مَا اسْتَرَاحَ ذُو الْجُرْصِ.

شخص طماع و حریص هیچگاه آسایش و استراحت نخواهد داشت. مستدرک الوسائل، جلد 2،

صفحه 336، حدیث 11

Hadithi 14

²³“Mustedrekul Uesail”, vëll. 2, Hadithi 17, f. 304.

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Zemërimi dhe ashpërsia ndaj atij me të cilin nuk jeni në gjendje të përballeni, është shenjë e pafuqisë dhe e paaftësisë, por përballë dikujt që keni aftësinë për t’u përballur, është shenjë e poshtërsisë. Ji vetvetja”.²⁴

امام هادي عليه السلام می فرماید: الغَضَبُ عَلَي مَنْ لَا تَمَلِكُ عَجْرًا، وَ عَلَي مَنْ تَمَلِكُ لَوْمًا. غضب و تندي در مقابل آن کسي که توان مقابله با او را نداري، علامت عجز و ناتواني است، ولي در مقابل کسي که توان مقابله و رو در روئي او را داري علامت پستي و رذالت است. نَفْسُ خُودِ بَاشِي. مستدرک الوسائل، جلد 12، صفحه 11، حديث 13376

²⁴„Mustedrekul Uesail“, vëll. 12, Hadithi 13376, f. 11.

Hadithi 15

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Kushdo që beson se kurthi i Zotit dhe dënimi i Tij i dhimbshëm është i lehtë, le të rrijë kryelartë, derisa ta zërë gjykimi i Zotit dhe urdhri i Tij i fuqishëm. Kushdo që është i vendosur dhe i qëndrueshëm, duke adhuruar Zotin, vuajtjet e botës do të jenë të lehta për të, edhe nëse (trupi i tij) pritet dhe copëtohet”.²⁵

امام هادي عليه السلام می فرماید: من آمن مكر الله و اليم أخذوه، تكبر حتى يحلّ به قضاؤه و ناقذ أمره، و من كان على بينة من ربه هانت عليه مصائب الدنيا و لو قرص و نُشِر؛

²⁵”Tuhuful Ukul”, f. 483.

40hadithe

هر که از مکر خدا و مؤاخذه دردناکش آسوده باشد، تکبر پیشه کند تا قضای خدا و امر نافذش او را فراگیرد، و هر که بر طریق خدا پرستی محکم و استوار باشد، مصائب دنیا بر وی سبک آید؛ اگر چه (بدنش) قیچی شود و ریز ریز گردد. (تحف العقول، ص 483).

Hadithi 16

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Bota është si një treg, në të cilin disa do të
fitojnë (*Ahiretin*) dhe disa të tjerët do të pësojnë
dëm dhe humbje”.²⁶

امام هادي عليه السلام می فرماید: الدُّنْيَا سُوقٌ رَيْحٌ فِيهَا قَوْمٌ وَ حَبِيرٌ آخَرُونَ.

دنيا همانند بازاری است که عده ای در آن - برای آخرت - سود می برند و عده ای دیگر ضرر و
خسارت متحمل می شوند. بحار الانوار، جلد 71، صفحه 417

²⁶“Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 417.

Hadithi 17

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Trupat janë dukuri të reja dhe Allahu i
Plotfuqishëm është krijuesi dhe mishërimi i
tyre”.²⁷

امام هادي عليه السلام می فرماید: إِنَّ الْجِسْمَ مُخَدَّتٌ وَاللَّهُ مُخْرِئُهُ وَ مُجَبِّتُهُ.

هانا اجسام، جدید و پدیدہ هستند و خداوند متعال به وجود آورنده و تجسم بخش آن ها
است. أعيان التَّسْبِيعَةِ، جلد 2، صفحه 39

²⁷“E’jan Shiah”, vëll. 2, f. 39.

Hadithi 18

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Allahu ishte i Vetëm që nga fillimi dhe nuk kishte asgjë tjetër me Të. Krijoi të gjitha qeniet me fuqinë e Tij dhe zgjodhi emrat më të mirë për Vetën e Tij”.²⁸

امام هادي عليه السلام می فرماید: لَمْ يَزَلِ اللهُ وَحْدَهُ لَا شَيْءَ مَعَهُ، ثُمَّ خَلَقَ الْأَشْيَاءَ بَدِيعاً،
وَاخْتَارَ لِنَفْسِهِ أَحْسَنَ الْأَسْمَاءِ.

²⁸“Biharul Enuar”, vëll. 57, Hadithi 51, f. 81.

خداوند از ازل، تنها بود و چیزی با او نبود، تمام موجودات را با قدرت خود آفریده، و بهترین نام ها را برای خود برگزید. بحار الأنوار، جلد 57، صفحه 81، حدیث 51

Hadithi 19

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
*“Nëse drejtësia mbizotëron mbi padrejtësinë,
atëherë është e ndaluar të mendosh keq për dikë,
derisa të zbulohet ajo prej tij”.*²⁹

امام هادي عليه السلام می فرماید: إذا كان زمان العدل فيه أغلب من الجور فحرام أن يُظنَّ بأحد
سوءاً حتى يُعلم ذلك منه.

²⁹“Biharul Enuar”, vëll. 57, Hadithi 51, f. 81.

در آن زمانی که عدالت اجتماعی، حاکم و غالب بر تباهی باشد، نباید به شخصی بدگمان بود مگر آن که یقین و معلوم باشد. بحار الانوار، جلد 57، صفحه 83، حدیث 64

Hadithi 20

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Dijetarët dhe shkencëtarët që arrijnë të miqtë dhe pasuesit tanë, duke zgjidhur problemet e tyre, në Ditën e Gjykimit do të tubohen duke mbajtur një kurorë të ndritshme në kokë dhe një dritë që shkëlqen prej tyre”.³⁰

³⁰„Biharul Enuar”, vëll. 73, Hadithi 17, f. 197.

امام هادي عليه السلام می فرماید: يَأْتِي عِلْمَاءَ شِيعَتِنَا الْقَوَامُونَ بِضَعْفَاءٍ مُجْتَبِنَا وَ أَهْلِ وَلَايَتِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَالْأَنْوَارُ تَسْطَعُ مِنْ تِجَانِهِمْ.

علماء و دانشمندانی که به فریاد دوستان و پیروان ما برسند و از آن ها رفع مشکل نمایند، روز قیامت در حالی محشور می شوند که تاج درخشانی بر سر دارند و نور از آن ها می درخشد. بحار الأنوار، جلد 73، صفحه 197، حدیث 17

Hadithi 21

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Modestia është të sillesh me njerëzit ashtu siç
do të donit të silleshin ata me ju”.³¹

امام هادي عليه السلام می فرماید: التواضع أن تعطي الناس ما تُحِبُّ ان تُعطاهُ

³¹„Biharul Enuar”, vëll. 2, f. 6.

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

فروتنی آن است که با مردم چنان رفتار کنی که دوست داری با تو چنان باشند. بحار الأنوار،
جلد 2، صفحه 6

Hadithi 22

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
*“Kalorësi rebel është i burgosuri i shpirtit të tij,
kurse i padituri është i burgosuri i gjuhës së
tij”*.³²

³²„Biharul Enuar”, vëll. 75, f. 369.

امام هادي عليه السلام می فرمایند: رَاكِبُ الْحَرْوُنِ أَسِيرٌ نَفْسِهِ، وَ الْجَاهِلُ أَسِيرٌ لِسَانِهِ؛

کسی که بر اسب سرکش سوار است، اسیر هوای نفس خویش و نادان اسیر زبان خوش است. (بخارا انوار، ج 75، ص 369)

Hadithi 23

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Njerëzit në këtë botë vlerësohen me pasuri,

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

*ndërsa në Botën Tjetër do të vlerësohen me
veprat e tyre".³³*

امام هادي عليه السلام می فرماید: أَلْتَأْتِسُ فِي الدُّنْيَا بِالْأَمْوَالِ وَ فِي الْآخِرَةِ بِالْأَعْمَالِ

میزان ارزیابی مردم در دنیا با اموالشان و در آخرت با اعمالشان است. الکافی، جلد 2،
صفحه 124؛ وسائل الشیعه، جلد 15، صفحه 273، ح 20497

Hadithi 24

³³“El Kafi”, vëll. 2, f. 124; “Uesaili Shia”, vëll. 15, Hadithi 20497, f. 273.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Egoizmi është pengesë për marrjen e dijes dhe
e çon njeriun në injorancë dhe përbuzje”.³⁴

امام هادي عليه السلام می فرماید: العَجْبُ صَارِفٌ عَنِ طَلَبِ الْعِلْمِ، دَاعٍ إِلَى الْقَمْطِ وَالْجَهْلِ.

خودپسندی مانع تحصیل علم است و انسان را به سوی نادانی و خواری می کشاند. بحار الانوار،

جلد 75، صفحه 368

Hadithi 25

³⁴„Biharul Enuar”, vëll. 75, f. 368.

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Mençuria dhe urtësia nuk ndikojnë në zemrat
dhe mendjet e shthurura”.³⁵

امام هادي عليه السلام می فرماید: الْحِكْمَةُ لَا تَنْجِعُ فِي الطَّبَاعِ الْفَاسِدَةِ.

حکمت اثری در دل ها و قلب های فاسد نمی گذارد. بحار الأنوار، جلد 69، صفحه 199

Hadithi 26

³⁵”Biharul Enuar”, vëll. 69, f. 199.

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Kushdo që është i kënaqur me veten, të
pakënaqurit ndaj tij do të shtohen”.³⁶

امام هادي عليه السلام می فرماید: مَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ السَّخَاوُونَ عَلَيْهِ.

هر که از خود راضی باشد بدگویان او زیاد خواهند شد. تنبيه الخاطر، صفحه 141، حدیث 23

Hadithi 27

³⁶”Tenbijhul Khater”, Hadithi 23, f. 141.

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Zilia e shkatërron mirësinë, mburrja sjell
armiqësi, vetëpëlqimi pengon kërkimin e
diturisë dhe të çon drejt poshtërimit dhe
inJORANCËS, koprracia është gjëja më e papëlqyer,
kurse lakmia është një tipar i padrejtë dhe i
padenjë”.³⁷

امام هادي عليه السلام می فرماید: اَلْحَسَدُ مَاجِقُ الْحَسَنَاتِ، وَ الرَّهْوُ جَالِبُ الْمَقْتِ، وَالْعُجْبُ
صَارَفٌ عَنِ ظَلَبِ الْعِلْمِ دَاعٍ إِلَى الْقَمَطِ وَ الْجَهْلِ، وَ الْبَغْلُ اَدَمُّ الْأَخْلَاقِ وَ اَلطَّلَعُ سَبِيحَةُ سَيِّئَةٍ

حسد نیکوئی ها را نابود سازد، و غر فروشی دشمنی آورد، و خودپسندی مانع از طلب دانش
است و به سوی خواری و جهل فرامی خواند، و بغل ناپسندیده ترین خلق و خوی است، و
طمع خصلتی ناروا و ناشایست است. (بخارالانوار، ج ۶۹، ص ۱۹۹).

³⁷“Biharul Enuar”, vëll. 69, f. 199.

Hadithi 28

nga Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!)

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Pakënaqësia e prindërve çon në pakësimin e
bereqetit dhe njeriun e çon në poshtërim”.³⁸

امام هادي عليه السلام می فرماید: اَلْعُقُوقُ يَعْقِبُ الْعِلَّةَ اِلَى الدَّيَّةِ؛

نارضايتی پدر و مادر، کهي روزی را به دنبال دارد و آدمی را به ذلت می کشاند. (بخارالانوار،،
ج75، ص318)

Hadithi 29

³⁸„Biharul Enuar”, vëll. 75, f. 318.

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Kujtoni dhe mos harroni momentet kur të ikni nga kjo jetë. Edhe pse do të jeni i rrethuar nga njerëzit e familjes apo nga mjekët, asnjë mjek nuk mund t’ju ndalojë dhe asnjë i dashur nuk mund t’ju shpëtojë në ato momente”.³⁹

امام هادي عليه السلام می فرماید: اذْكَرْ مَصْرَعَكَ يَنْ يَدِيْ اَهْلِكَ لَا طَيْبٌ يَّمْتَعُكَ، وَ لَا حَبِيْبٌ يَّتَفَعَّلُكَ.

بیاد آور و فراموش نکن آن حالت و موقعی را که در میان جمع اعضاء خانواده و آشنايان قرار می گيری و لحظات آخر عمرت سپری می شود و هیچ پزشکی و دوستی نمی تواند تو را از آن حالت نجات دهد. نهضة التاظر، صفحه 139، حدیث 12

Hadithi 30

³⁹”Nezhetun Nadhir”, Hadithi 12, f. 139.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Nëse njerëzit shkojnë në rrugë të ndryshme,
unë do të shkoj në rrugën e atij që adhuron me
sinqeritet vetëm Allahun”.⁴⁰

امام هادي عليه السلام می فرماید: لو سَلَكَ النَّاسُ وَادِيًا وَسِيعًا لَسَلَّكَتُ وَادِي رَجُلٍ عَبَدَ اللَّهَ
وَحَدَّهُ خَالِصًا؛

اگر مردم به راه های گوناگون روند، من به راه کمی که تنها خدا را خالصانه می پرستند، خواهم
رفت. (بخاری الانوار، ج 67، ص 112)

Hadithi 31

⁴⁰„Biharul Enuar”, vëll. 67, f. 112.

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“*Tallja është argëtim i budallenjve dhe art i të paditurve*”.⁴¹

امام هادي عليه السلام می فرماید: الْهَزْلُ فَكَاهَهُ الشَّفَهَاءُ وَصَنَاعَةُ الْجُهَالِ؛

مسخرگی، تفریح سفیهان و هنر جاهلان است. (بخارالانوار، ج 75، ص 369)

Hadithi 32

⁴¹“Biharul Enuar”, vëll. 75, f. 369.

Imam Hadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Zbulimi i çdo vepre, para se të bëhet
(veprohet), është shkatërrimi i saj”.⁴²

امام هادي عليه السلام می فرماید: اِظْهَارُ الشَّيْءِ قَبْلَ أَنْ يَسْتَحْكَمَ مُقْسِدَةٌ لَهُ؛

آشکار کردن هر کاری پیش از آنکه به سامان برسد، آفت آن کار است. تحف العقول،

صفحه 457

⁴²“Tuhuful Ukul”, f. 457.

Hadithi 33

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Kush e tradhton dhe nuk e kontrollon veten e tij, të mos jetë i sigurt nga e keqja (sherri) e tij”.⁴³

امام هادي عليه السلام می فرماید: مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَأْمَنُ شَرَّهُ.

هرکس به خویشتن إهانت کند و کنترل نفس نداشته باشد خود را از شرّ او در امان ندان. تحف العقول، صفحه 383

⁴³“Tuhuful Ukul”, f. 457.

Hadithi 34

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Fatkeqësia për durimtarin është një, ndërsa
për të paduruarin është dy”.⁴⁴

امام هادي عليه السلام می فرماید: الْمُصِيبَةُ لِلصَّابِرِ وَاحِدَةٌ وَ لِلْجَارِعِ اثْنَانِ؛

مصیبت برای صابر یکی است و برای کمی که بی طاقتی می کند، دو تاست. (مستدرک، ج 2، ص 445)

⁴⁴“Mustedrek”, vëll. 2, f. 445.

Hadithi 35

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
*“Nëse një personi i është caktuar jetëgjatësia 30 vjet, por për shkak të mëshirës dhe lidhjes me të afërmit e tij, Allahu ia zgjat jetën në 33 vjet; ndërsa dikujt tjetër, që jetëgjatësia i është caktuar 33 vjet, por për shkak të shqetësimit dhe ndërprerjes së marrëdhënieve me të të afërmit e tij, Allahu ia shkurton jetën me tre vjet”.*⁴⁵

⁴⁵“Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 103.

امام هادي عليه السلام می فرماید: اِنَّ الرَّجُلَ لَيَكُونُ قَدْ بَقِيَ مِنْ ثَلَاثُونَ سَنَةً فَيَكُونُ وُضُوأً لِقَرَابَتِهِ وُضُوأً لِرَجْمِهِ، فَيَجْعَلُهَا اللهُ ثَلَاثَةً وِ ثَلَاثِينَ سَنَةً، وَ اِنَّهُ لَيَكُونُ قَدْ بَقِيَ مِنْ اَجَلِهِ ثَلَاثٌ وِ ثَلَاثُونَ سَنَةً فَيَكُونُ عَاقِبًا لِقَرَابَتِهِ قَاطِعًا لِرَجْمِهِ، فَيَجْعَلُهَا اللهُ ثَلَاثَ سَنِينَ؛

چه بسا شخصی که مدت عمرش سی سال مقدر شده باشد، اما به خاطر صله رحم و پیوند با خویشاوندانش، خداوند عمرش را به ۳۳ سال برساند، و چه بسا کسی که مدت عمرش ۳۳ سال مقدر شده باشد، ولی به سبب آزردن خویشاوندان و قطع رحمش، خداوند عمرش را به سه سال برساند. (بحار الانوار، ج 71، ص 103).

Hadithi 36

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Në të vërtetë, ka vende (të preferuara), në të cilat Allahu i Madhërishëm dëshiron që robërit e Tij t’i luten Atij dhe t’jua pranojë lutjet”.⁴⁶

امام هادي عليه السلام می فرماید: إِنَّ لِلَّهِ بِقَاعاً يُحِبُّ أَنْ يُدْعَى فِيهَا فَيَسْتَجِيبَ لِمَنْ دَعَاهُ

به راستی مکان‌هایی برای خداوند متعال وجود دارد که دوست دارد بندگان در آن‌ها به درگاهش دعا کنند تا به مرحله اجابت برسد. (تحف العقول، ص. 482)

⁴⁶“Tuhuful Ukul”, f. 482.

Hadithi 37

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
*“Bota është një treg, në të cilin disa njerëz
fitojnë, ndërsa të tjerë humbasin”.*⁴⁷

امام هادي عليه السلام می فرماید: *الْأُنْيَا سُوقٌ رَحَ فِيهَا قَوْمٌ وَ خَيْرٌ أَحْرُونَ*

دنيا بازاری است که پاره‌ای از مردم در آن سود برند و پاره‌ای دیگر زیان کنند. (مستدرک
الوسائل، ج. ۹، ص. ۵۱۲)

⁴⁷“Mustedrek Uesaiil”, vëll. 9, f. 512.

Hadithi 38

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Kur të jeni duke vdekur, kujtoji familjes tënde
se nuk ka mjek që ta ndalojë vdekjen tënde dhe
nuk ka asnjë të dashur që t’ju sjellë dobi”.⁴⁸

امام هادي عليه السلام می فرماید: اذْكَرْ مَصْرَعَكَ بَيْنَ يَدَيِ أَهْلِكَ وَ لَا طَيْبٌ يَمْتَنِعُكَ وَ لَا
حَبِيبٌ يَنْفَعُكَ؛

وقت جان دادنت را نزد خانواده ات یاد کن که در آن هنگام طبیعی نیست که جلوی مرگت را
بگیرد و نه دوستی که به تو نفع رساند. (بخارا الانوار، ج 75، ص 370)

⁴⁸“Biharul Enuar”, vëll. 75, f. 370.

Hadithi 39

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“*Smira shkatërron veprat e mira, kurse
gënjeshtër sjell armiqësi*”.⁴⁹

امام هادي عليه السلام می فرماید: احْسَدُ مَا حَقَّ الْحَسَنَاتِ وَ الرَّهْوُ جَالِبُ الْمَقَاتِ

حسد، کارهای خوب را از بین می برد و دروغ، دشمنی می آورد. (بخارالانوار، ج. 69، ص.

(200

⁴⁹“Biharul Enuar”, vëll. 69, f. 200.

Hadithi 40

Imam Hadi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Në vend që të dëshpëroheni për dështimet e të kaluarës, kompensojini ato me një qëllim të ri, duke qenë më të vendosur për realizimin e tij”.⁵⁰

امام هادي عليه السلام می فرماید:

أذكر حَسْرَاتِ التَّفْرِيطِ بِأَخْذِ تَقْدِيمِ الْحَزْمِ

⁵⁰“Mijzanul Hikmet”, vëll. 7, f. 454.

به جای حسرت و اندوه برای عدم موفقیت‌های گذشته، با گرفتن تصمیم و اراده قوی جبران کن. (میزان الحکمة، ج. 7، ص. 454)

اسم الكتاب: اربعون حديث عن الإمام هادي عليه السلام

ترجمة الأحاديث: اليسابتا فزا

تحت النظر: الشيخ ولنت (عباس) مریا

التصحیح الاذنی: یریدا کولا

التصحیح اللغوی: ویولسا کارای

الإخراج النهائي: صبریه فزا

الغلاف: صبریه فزا

الناشر: جمعیت نسیم

